

PRESENTACIÓ

El present volum de la revista *Taula* tracta alguns dels principals aspectes de la filosofia grega. La seva característica comuna és que els autors són uns grans coneixedors del món grec i de la seva llengua, fet que els porta a desenvolupar una investigació exhaustiva de les fonts i dels conceptes analitzats. En aquest sentit, els articles representen un bon exemple de la utilitat de la filologia com a instrument al servei de la filosofia, perquè difícilment es pot abordar amb seriositat el pensament grec si no es domina l'eina bàsica per captar tots els seus matisos: la llengua grega. Els articles demostren que l'única possibilitat de progressar en el coneixement de la filosofia antiga es fonamenta en la revisió de les fonts amb la intenció d'establir una subtil xarxa de paral·lismes, nexes i comparacions que, finalment, puguin oferir una visió panoràmica de tot el conjunt.

Això és el que s'ha intentat amb la tria dels articles dedicats a l'orfisme i els tres filòsofs més relacionats amb aquesta doctrina: Pitàgores, Empèdocles i Plató. De la mà de grans especialistes com Walter Burkert i Christoph Riedweg (als qui hem dagrair la seva amabilitat en permetre la traducció i publicació dels seus articles) s'aconsegueix no només un coneixement profund de l'orfisme, sinó també una aproximació molt precisa al pitagorisme i a Empèdocles. Ambdós articles demostren com el descobriment de noves troballes arqueològiques i papirologiques, que contenen importants informacions sobre l'orfisme, ha permès revifar una qüestió que havia esdevingut quasi tabú en els ambients científics: la menció de l'existència de l'orfisme en el si del pensament i la cultura grega. Els tres articles tenen en comú que, front a l'actitud "antiòrfica" representada per figures tan representatives com Wilamowitz-Moellendorf i E. R. Dodds, els seus autors parlen d'orfisme sense complexos. El resultat és una visió novedosa dels autors tractats i de la filosofia grega en general.

Els altres dos articles també toquen aspectes importants. Alberto Bernabé, en el treball dedicat als conceptes d'unitat i la multiplicitat en la filosofia presocràtica, ofereix, a part d'una informació molt valuosa, un exemple immillorable de com tractar, amb noves perspectives, temes centrals de la filosofia grega. Al mateix temps, l'article esdevé, per a l'estudiós, un model d'una metodologia rigorosa i apta per abordar amb garanties altres estudis sobre la filosofia grega.

De la seva banda, Jaume Portulas toca un tema que condensa una de les qüestions sempre presents en l'estudi del món grec: la problemàtica relació entre la filologia i la filosofia. El seu article aporta una interessantíssima visió de la figura que més dramàti-

cament ha viscut aquesta tensió: el catedràtic de grec Friedrich Nietzsche. El treball del professor Pòrtulas contribueix a desvetllar, situant-les en el context del seu segle, les dificultats que patí Nietzsche en intentar intepretar el món grec amb una nova mentalitat.

Finalment, hem d'agrair l'amable col·laboració de tots els autors dels articles que, sense dubte, contribuiran a demostrar que, afortunadament, encara hi ha moltes coses a investigar i repensar sobre la filosofia grega.

Francesc Casadesús